

МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ЕКОЛОГІЇ ТА МЕДИЦИНИ

Кафедра хірургії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ХІРУРГІЯ»

для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Другий (магістерський) рівень
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Магістр
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 22 Охорона здоров'я
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 221 Стоматологія
КУРС 3,4

Київ 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Хірургія
Викладач (-і)	Дзигал О. Ф.
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	
Формат дисципліни	Нормативна
Обсяг дисципліни	150 академічних годин, або 5,0 кредит ЄКТС. 3 них: 90 годин – аудиторних (30 годин лекцій та 60 годин практичних занять) та 60 годин СРС (самостійної роботи студентів).
Посилання на сайт дистанційного навчання	Веб конференції в різних програмах (Зум, Скайп, Миит, Джитси, Тиимс, Вайбер, Фейсбук, Циско вебекс). Обмін завданнями через електронну пошту, Вандрайв
Консультації	Веб конференції в різних програмах (Зум, Скайп, Миит, Джитси, Тиимс, Вайбер, Фейсбук, Циско вебекс). Обмін завданнями через електронну пошту, Вандрайв
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Хірургія (з онкологією, нейрохірургією)» є обов'язковою частиною професійної підготовки майбутніх лікарів-стоматологів і медиків. Курс формує у студентів системні знання з загальної хірургії, онкології та нейрохірургії, а також навички оцінки стану пацієнта, планування та виконання хірургічного лікування у відповідності до сучасних стандартів медицини.</p> <p>Метою курсу є підготовка студентів до самостійної та безпечної клінічної практики, у тому числі при наданні стоматологічної допомоги пацієнтам із загальною та онкологічною патологією, травмами та невідкладними станами. Особлива увага приділяється:</p> <ul style="list-style-type: none"> • методам оцінки хірургічного пацієнта; • алгоритмам надання невідкладної допомоги при травмах, кровотечах та шоківих станах; • специфіці онкологічних захворювань голови, шиї та щелепно-лицьової області; • основам нейрохірургічної діагностики та лікування, включно з травмами та пухлинами головного та спинного мозку; • принципам асептики, антисептики та хірургічної техніки. <p>Курс передбачає інтеграцію теоретичних знань і практичних навичок, розвиток клінічного мислення, вміння приймати рішення у складних хірургічних ситуаціях, а також дотримання медичної етики та деонтології.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
Надати студентам системні знання з загальної хірургії, онкології та нейрохірургії , сформувані практичні навички діагностики, оцінки стану пацієнта, надання невідкладної допомоги та участі у плановому хірургічному лікуванні. Підготувати до безпечної, ефективною і етично обґрунтованою практичною діяльністю в галузі медицини і стоматології.	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Загальні компетентності</p> <ul style="list-style-type: none"> — Критичне мислення та аналіз інформації. — Міжособистісна комунікація з пацієнтами та колегами. — Дотримання медичної етики та деонтології. — Використання сучасних ІТ-ресурсів у клінічній практиці. <p>Фахові компетентності</p> <ul style="list-style-type: none"> — Знання анатомії, фізіології та патофізіології хірургічної патології. — Здатність проводити первинну оцінку хірургічного пацієнта. 	

- Вміння визначати показання та протипоказання до хірургічного втручання.
- Навички надання невідкладної допомоги при травмах, кровотечах, опіках.
- Знання основ онкології та нейрохірургії, принципів лікування і реабілітації.
- Уміння застосовувати знання при плануванні та проведенні стоматологічних операцій у пацієнтів з загальною патологією.

**Організація навчання курсу
Структура навчальної дисципліни**

Інформаційний опис початкової дисципліни

<i>Обсяг курсу</i>	
Вид заняття	Загальна кількість годин 150
Лекції	30
Практичні заняття	60
Самостійна робота	60

Опис курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
6,7	221 Стоматологія	3,4 курс	Нормативний

Структура навчальної дисципліни

	Тема	Лекції	Практ	СРС.
МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ХІРУРГІЇ				
1	Вступ до хірургії. Основи клінічного обстеження	2	3	3
2	Клініка запальних процесів (апендицит, панкреатит, холецистит)	2	4	4
3	Травми та невідкладні стани	3	3	3
4	Кровотечі, шок, опіки	3	3	3
МОДУЛЬ 2. ОНКОЛОГІЯ				
5	Основи онкології. Патогенез та етіологія пухлин	2	4	4
6	Онкологічна хірургія: принципи, показання, протипоказання	3	3	4
7	Пухлини голови та шиї, щелепно-лицьова онкологія	3	3	4
8	Метастатичні процеси, принципи хіміо- та променевої терапії	3	3	4
МОДУЛЬ 3. НЕЙРОХІРУРГІЯ				
9	Основи нейрохірургії. Анатомія і фізіологія нервової системи	3	4	5
10	Травми головного та спинного мозку	3	3	3
11	Пухлини головного та спинного мозку	2	3	3
12	Судинні захворювання (аневризми, крововиливи)	2	3	3
МОДУЛЬ 4. ПРАКТИЧНА ХІРУРГІЯ				
13	Хірургічні техніки, асептика та антисептика	2	4	4
14	Планові та невідкладні хірургічні втручання	-	4	4
15	Клінічні випадки, розбір алгоритмів дій	-	5	5
16	Підсумкове практичне заняття та тестування	-	3	
	ВСЬОГО	30	60	60

Питання до самостійного опрацювання

- Основи клінічного обстеження хірургічного пацієнта.
- Етіологія та патогенез запальних процесів у черевній порожнині.

- Клініка травм та принципи надання першої допомоги.
- Методи зупинки кровотечі та лікування шоку.
- Принципи діагностики та лікування пухлин.
- Онкологія голови та шиї: специфіка стоматологічної практики.
- Основи нейрохірургічної діагностики та невідкладної допомоги.
- Травми мозку: алгоритм оцінки та стабілізації пацієнта.
- Основи асептики, антисептики та хірургічної техніки.
- Алгоритм дій при невідкладних хірургічних станах у стоматологічному пацієнта.

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу

Поточний контроль здійснюється на основі контролю теоретичних знань, навичок і вмінь на практичних заняттях. Самостійна робота студента оцінюється на практичних заняттях і є складовою підсумкової оцінки студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу.

Формами поточного контролю є:

- тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді, з визначенням правильної послідовності дій, з визначенням відповідності;
- індивідуальне усне опитування, співбесіда;
- розв'язання типових ситуаційних задач;
- контроль практичних навичок;
- розв'язання типових задач з діагностики, надання медичної допомоги, медичної евакуації, лікування і профілактики.

Оцінки у національній шкалі («відмінно» - 5, «добре» - 4, «задовільно» 3, «незадовільно» - 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи. Підсумковий контроль успішності навчання проводиться у вигляді диф. заліку (усно і тестових завдань). Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до ПК становить 120 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до екзамену становить 72 бали. Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Оцінювання самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового модульного контролю.

Таблиця 1. Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4,47	179	3,94	158	3,42	137
4,97	199	4,45	178	3,92	157	3,4	136
4,95	198	4,42	177	3,89	156	3,37	135
4,92	197	4,4	176	3,87	155	3,35	134
4,9	196	4,37	175	3,84	154	3,32	133
4,87	195	4,35	174	3,82	153	3,3	132
4,85	194	4,32	173	3,79	152	3,27	131
4,82	193	4,3	172	3,77	151	3,25	130
4,8	192	4,27	171	3,74	150	3,22	129
4,77	191	4,24	170	3,72	149	3,2	128
4,75	190	4,22	169	3,7	148	3,17	127
4,72	189	4,19	168	3,67	147	3,15	126
4,7	188	4,17	167	3,65	146	3,12	125
4,67	187	4,14	166	3,62	145	3,1	124
4,65	186	4,12	165	3,6	144	3,07	123

4,62	185	4,09	164	3,57	143	3,05	122
4,6	184	4,07	163	3,55	142	3,02	121
4,57	183	4,04	162	3,52	141	3	120
4,55	182	4,02	161	3,5	140	Менше 3	Недос-т атньо
4,52	181	3,99	160	3,47	139		
4,5	180	3,97	159	3,45	138		

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до ПК становить 120 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до екзамену становить 72 бали. Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми.

Оцінювання самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового модульного контролю.

Таблиця 2. Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються іспитом (диференційованим заліком))

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	4,45	107	3,91	94	3,37	81
4,95	119	4,41	106	3,87	93	3,33	80
4,91	118	4,37	105	3,83	92	3,29	79
4,87	117	4,33	104	3,79	91	3,25	78
4,83	116	4,29	103	3,74	90	3,2	77
4,79	115	4,25	102	3,7	89	3,16	76
4,75	114	4,2	101	3,66	88	3,12	75
4,7	113	4,16	100	3,62	87	3,08	74
4,66	112	4,12	99	3,58	86	3,04	73
4,62	111	4,08	98	3,54	85	3	72
4,58	110	4,04	97	3,49	84	Менше 3	Недост атньо
4,54	109	3,99	96	3,45	83		
4,5	108	3,95	95	3,41	82		

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент під час підсумкового контролю засвоєння студентом знань, становить 80 балів.

Таблиця 3. Шкала оцінювання диференційованого (іспиту) заліку:

Національна шкала	Бальна шкала
«5»	70-80
«4»	60-69
«3»	50-59

Оцінювання підсумкового контролю вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 60% від максимальної суми балів (для 200-бальної шкали – не менше 50 балів).

Кінцева кількість балів, яку студент набрав з дисципліни визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність (Таблиця 2) та за підсумковий контроль (диференційований залік, іспит) (Таблиця 3).

Вимоги до письмової роботи	<p>Підсумковий тестовий контроль зараховується студенту, якщо він демонструє володіння практичними навичками та набрав при виконанні тестового контролю теоретичної підготовки не менше 50 балів. Максимальна кількість балів за підсумковий контроль студента (диференційний залік) - 80 балів.</p> <p>Критерії оцінювання студентів за підсумковий контроль здійснюються за схемою: «2» - 0-49 балів; «3» - 50-60 балів; «4» - 61-70 балів «5» - 71 - 80 балів</p> <p>Оцінювання підсумкового тестового завдання здійснюється шляхом ділення максимального балу підсумкового контролю - 80 - на кількість тестових питань у варіанті і перемножується на кількість правильних тестових відповідей студента. У варіанті 40 тестових питань, правильно відповів студент 30. $80/40 \times 30 = 60$ балів. За схемою, що вище зазначена, цей бал відповідає «3».</p>		
Практичні заняття	Модуль 1		
Аудиторна робота			
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
T1-4	сума	Сума - 120 (Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до ПК становить 120 балів)	
Контрольна робота – 20		Контрольна робота – 20	
Тест – 10		Тест – 10	
Робота на парах – 5		Робота на парах – 5	
Реферат – 15		Реферат – 15	
	50		
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Семестровий контроль передбачений у формі заліку. Передбачає підсумкову оцінку у 200-бальній шкалі як сума оцінок за поточний контроль знань (усне опитування, письмове опитування, тести, перевірка ідентифікації мікропрепаратів, рефератів), результатів складання 2-х змістових модулів.</p> <p>До заліку допускаються студенти, які повністю виконали програму дисципліни, відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття, не мають академічної заборгованості; опрацювали всі граматичні питання теоретичного курсу, виконали практичні завдання і отримали не менше за 72 бали за поточну навчальну діяльність (мають оцінку на кожному занятті з практичної підготовки і середній бал за поточну навчальну діяльність не менше 3,0).</p>		
7. Політика курсу			
<p>Організація навчального процесу здійснюється із застосуванням Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) оцінювання успішності студентів. Зараховуються бали, набрані при поточному опитуванні, самостійній роботі та бали підсумкового контролю. При цьому обов'язково враховується присутність студента на заняттях та його активність під час практичних робіт. Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвочасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу.</p>			
8. Рекомендована література			
1. Основна література			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Бочаров В.Г., та ін. Хірургія: підручник для медичних факультетів. – К., 2022. 2. Шевченко О.М. Хірургія та онкологія: клінічні аспекти. – Х., 2021. 3. Кузнєцов А.В. Нейрохірургія для студентів медичних факультетів. – М., 2020. 			

4. **Sabiston Textbook of Surgery**, 21st Edition, Elsevier, 2021.
5. **Schwartz's Principles of Surgery**, 11th Edition, McGraw-Hill, 2022.

2. Додаткова література

1. **Oncology: An Evidence-Based Approach** – Springer, 2020.
2. **Neurosurgery Fundamentals** – Thieme, 2021.
3. **Trauma and Emergency Surgery**, 2nd Edition – Wiley, 2019.
4. **Harrison's Principles of Internal Medicine**, 20th Edition – McGraw-Hill, 2018 (розділи про хірургічні та онкологічні аспекти).
5. **Clinical Cases in Surgery** – Elsevier, 2021.

3. Електронні ресурси

- **PubMed** – база наукових статей з хірургії, онкології та нейрохірургії.
- **UpToDate** – сучасні клінічні настанови та алгоритми лікування.
- **eMedicine / Medscape** – оглядові статті, клінічні випадки, протоколи лікування.